

ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE VALDKONNAD

1. Valdkond „Mina ja keskkond”

Valdkonna õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult
- 2) omab ettekujutust oma minast ning enda ja teiste rollidest elukeskkonnas
- 3) väärtustab nii eesti kultuuritraditsioone kui ka oma rahvuse kultuuritraditsioone
- 4) väärtustab enda ja teiste tervist ning püüab käituda tervislikult ja ohutult
- 5) väärtustab keskkonda hoidvat ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi
- 6) märkab nähtusi ja muutusi looduses

Valdkond „Mina ja keskkond” sisu jaguneb:

- **sotsiaalne keskkond:**

- 1) mina
- 2) perekond ja sugulased
- 3) kodu
- 4) lasteaed
- 5) kool
- 6) ametid
- 7) kodumaa
- 8) eesti rahva tähtpäevad ja kombed
- 9) teised rahvused Eestis
- 10) üldinimlikud väärtused ja üldtunnustatud käitumisreeglid
- 11) tervise väärtustamine, tervislik toitumine, ohuallikad ning ohutu käitumine

- **tehiskeskkond:**

- 12) ehitised
- 13) kodumasinad
- 14) jäätmed

- 15) ühissõidukid
- 16) jalakäija ohutu liiklemine
- 17) turvavarustus

- **looduskeskkond:**

- 18) kodukoha loodus
- 19) loodusvaatlused
- 20) muutused looduses
- 21) elukeskkond ja selle mõju tervisele
- 22) inimese mõju loodusele

Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) valitakse temaatika lapse igapäevaelust ja teda ümbritsevast keskkonnast, mis hõlmab sotsiaalset keskkonda, loodus- ja tehiskeskkonda, sealhulgas tervise- ja liikluskasvatust;
- 2) suunatakse last ümbritsevat maailma märkama, uurima ning kogema mängu ja igapäevatoimingute kaudu, võimaldades lapsel ümbritsevat tajuda erinevate meelte ning aistingute abil: vaadeldes, nuusutades ja maitstes, kompides, kuulates helisid;
- 3) lõimitakse erinevaid tegevusi: võrdlemist, modelleerimist, mõõtmist, arvutamist, vestlemist, ettelugemist, kehalist liikumist, kunstilist ja muusikalist tegevust;
- 4) suunatakse last mängudes, ümbritsevas looduses, liikluses, oma tervises seisundis jm märgatu kohta küsimusi esitama (probleemi püstitama), küsimustele vastuseid leidma (oletama ja oletusi kontrollima) ja märgatust ning kogetust järeltõlgima;
- 5) suunatakse last materjale ja vahendeid säästlikult kasutama, hoolivalt ja heaperemehelikult käituma.

1.1. Lapse arengu eeldatavad tulemused

Teema	3 aastane	5 aastane	7 aastane
Mina	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ütleb küsimise korral oma ees- ja perekonnanime. 2. Vastab õigesti küsimusele, kas ta on tüdruk või poiss. 3. Ütleb vastuseks vanuse küsimisele oma ea aastates või näitab seda sõrmedel. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Oskab öelda oma nime, vanuse ja soo (tüdruk, poiss). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Oskab end tutvustada. 2. Teab oma kohustusi ja õigusi. 3. Kirjeldab enda omadusi ja huve.
Perekond ja sugulased	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nimetab pereliikmeid: ema, isa, õde, vend. 2. Teab õdede ja vendade nimesid. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kirjeldab oma perekonda (pereliikmed + onu ja tädi, pereliikmete nimed ja perekonnanimed). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Teab oma pereliikmeid ja lähissugulasi. 2. Mõistab, et pered võivad olla erinevad. 3. Jutustab oma vanavanematest.
Kodu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vastab küsimustele oma kodu ja pereliikmete kohta. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kirjeldab oma kodu: eramu, korter, talumaja. 2. Nimetab kodu asukohta: linnas (tänav, linn), maal (talukoha nimi). 3. Kirjeldab pereliikmete koduseid tegevusi ja nimetab oma kohustusi nende hulgas. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Oskab kirjeldada oma kodu ja kodukohta. 2. Teab kodust aadressi ja telefoni.
Lasteaed	<ol style="list-style-type: none"> 1. Oskab nimetada oma rühma nime. 2. Suudab leida oma koha rühmas (kapp, voodi, käterätik). 3. Nimetab rühmas olevaid esemeid. 4. Ütleb küsimise korral rühmakaaslaste ja õpetajate ning õpetaja abi nimed. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nimetab oma lasteaia nime. 2. Oskab kirjeldada oma tegevusi ja mängu. 3. Teab nimetada lasteaia töötajaid ja nende tegevusi. 4. Teab oma, võõra ja ühise tähendust. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Teab lasteaia aadressi. 2. Nimetab erinevaid ameteid lasteaias ja nende vajalikkust. 3. Kirjeldab lasteaia kodukorda ning teab rümareegleid ja traditsioone.
Kool			<ol style="list-style-type: none"> 1. Teab kooli kui õppimiskohta. 2. Oskab kirjeldada, mille poolest lasteaed koolist erineb.

Ametid, elukutsed, tööd	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nimetab pereliikmete koduseid toimetusi. 2. Matkib lihtsamaid töövõtteid. 3. Asetab töövahendid kokkulepitud kohta. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Oskab nimetada vanemate ameteid. 2. Kirjeldab üldtuntud elukutseid oma kodukohas. 3. Loetleb tuntumate ametite juurde kuuluvaid töövahendeid. 4. Põhjendab mängu- või töökoha korrastamise vajadust. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Oskab nimetada pereliikmete elukutseid ja ameteid. 2. Teab ja oskab kirjeldada erinevaid elukutseid ning nende vajalikkust. 3. Mõistab töö ja vastutuse tähtsust. 4. Soovib osaleda jõukohastes kodutöodes. 5. Selgitab raha otstarvet.
Kodumaa, teised rahvused Eestis	<ol style="list-style-type: none"> 1. Osaleb jõukohasel viisil vanemate laste ja täiskasvanute tegevustes kodumaale tähtsatel päevadel (ruumide kaunistamine, laulude laulmine, peoriie kandmine jm). 2. Leiab Eesti lippu nähes erinevate värvide seast Eesti lipu värvid 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Teab oma rahvust ja keelt ning riigi tähtsamaid sümboleid. 2. Oskab nimetada sündmusi, mille puhul heisatakse riigilipp. 3. Oskab nimetada erinevaid rahvusi oma rühmas ja kodukohas. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nimetab Eesti riigi sümboleid (lipp, hümn, vapp, lind, lill, kivi). 2. Teab koduvalla sümboleid. 3. Oskab Eesti kaardil näidata oma kodukohta. 4. Teab Eesti Vabariigi presidendi nime. 5. Oskab nimetada teisi rahvusi ja keeli ning teab nende kombeid ja traditsioone. 6. Suhtleb teisest rahvusest lastega. 7. Teab ja nimetab Eesti lähinaabreid (Läti, Soome, Rootsi, Venemaa).
Tähtpäevad, pühad ja kombed	<ol style="list-style-type: none"> 1. Räägib oma sünnipäevast (kuidas tähistatakse). 2. Nimetab küsimise korral pühadega seotud tegevusi. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kirjeldab tähtpäevi peres. 2. Oskab kirjeldada tuntumaid rahvakombeid (vastlad, mardipäev, kadripäev) ja nendega seotud tegevusi. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Teab eesti rahva traditsioone ja kombeid. 2. Teab tähtpäevi ja nende tähistamise vajalikkust (tarkusepäev, emakeelepäev, lastekaitsepäev, sõbrapäev jm). 3. Oskab kirjeldada tähtpäevade tähistamist oma lasteaias või kodus (munadepühad, volbripäev, jaanipäev, hingedepäev jm). 4. Oskab nimetada riiklikke pühi ja

			nendega seotud traditsioone (riigi aastapäev, võidupüha).
Üldinimlikud väärtused ja üldtunnustatud käitumisreeglid	<ol style="list-style-type: none"> 1. Teab mõistete <i>hea</i> ja <i>paha</i> tähendust. 2. Meeldetuletamise korral tervitab, jätab hüvasti, palub ja tänab. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Teab mõistete <i>õige</i> ja <i>vale</i> tähendust. 2. Teab üldtuntud viisakusreegleid. 3. Tunneb ja järgib lauakombeid. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Teab mõistete <i>ausus</i> ja <i>ebaausus</i> tähendust ning oskab vastavalt käituda. 2. Oskab järgida käitumisreegleid erinevates olukordades (kaupluses, teatris, kirikus, kalmistul jm). 3. Mõistab vastutust oma tegude ja käitumise eest.
Sõprus ja abivalmidus	<ol style="list-style-type: none"> 1. Küsimise korral nimetab oma sõprade nimesid. 2. Oskab haiget saanud sõpra lohutada. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nimetab küsimise korral sõbra positiivseid omadusi. 2. Oskab sõpra lohutada ja abistada. 3. Oskab andeks anda ja leppida. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Oskab luua ja hoida sõprussuhet; teab sõpruse tähendust, oskab kirjeldada sõbraks olemist ning sõber olla. 2. Kirjeldab tundeid, mis tekivad tülitsetes ja leppides.
Hoolivus, turvalisus ja tähelepanelikkus		<ol style="list-style-type: none"> 1. Märkab kaaslast ja oskab teistega arvestada. 2. Oskab väljendada oma emotsioone teisi arvestavalt (rõõm, mure, jm). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Oskab kirjeldada oma emotsioone ja tundeid. 2. Oskab kaasinimestega tähelepanelikult käituda (vanemad, vanavanemad jt).
Suhtumine erinevustesse		<ol style="list-style-type: none"> 1. Oskab kirjeldada inimeste erinevusi (keeleline, rassiline, vanuseline, tervisest tulenev) ja abivahendeid (prillid, ratastool, vaegnägemine – valge kepp, vaegkuulmine – kuuldeaparaat). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Oskab arvestada oma arvamusest ja huvidest erinevaid huve ja arvamusi. 2. Teab nimetada erivajadustega inimestele vajalikke abivahendeid. 3. Pakub abi erivajadustega inimestele oma võimete ja võimaluste piires.
Ehitised	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tunneb ära oma kodu ja lasteaia ning tuttavad teenindusasutused. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kirjeldab kodumaja eripära: maja osad ja nende otstarve, ruumid ja nende sisustus. 2. Oskab nimetada erinevaid ruume 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Oskab kirjeldada vanaaja kodu ja selle sisustust, teab nimetada kõrvalhooneid ning nende otstarvet. 2. Oskab nimetada maja ehituseks

		<p>lasteaia ning teab nende otstarvet.</p> <p>3. Oskab kirjeldada lasteaia õueala ning seal kasutatavaid vahendeid.</p>	<p>kasutatavaid materjale (puit, kivi jm).</p> <p>3. Oskab nimetada teenindusasutusi ja nende vajalikkust (kauplus, juuksur, polikliinik, pank, apteek, kingsepatöökoda, kaubanduskeskus)</p> <p>4. Teab nimetada kodukohale olulisi ehitisi (mõis, kirik, veski jm).</p>
Kodumasinad	<p>1. Oskab küsimise korral nimetada kodus kasutatavaid kodumasinaid ja -elektronikat (kell, pliit, külmkapp, pesumasin, televiisor, arvuti jm).</p>	<p>1. Kirjeldab kodumasinaid ja -elektronikat ning teab nende otstarvet ja nendega seotud ohte.</p>	<p>1. Kirjeldab kodumasinaid ja -elektronikat ning teab nende otstarvet ja nendega seotud ohte (kirjeldused on täpsemad, võivad lisanduda põllutöomasinad).</p>
Sõidukid	<p>1. Oskab küsimise korral nimetada sõidukeid (auto, rong, buss, lennuk, laev, tramm, troll).</p>	<p>1. Kirjeldab erinevaid sõidukeid ja teab nende otstarvet.</p>	<p>1. Oskab nimetada või kirjeldada erineva töö tegemiseks vajalikke sõidukeid (kraanaauto, prügiauto, teerull jm).</p>
Jäätmed	<p>1. Leiab loodusest prahti ja toob selle kokkulepitud kogumiskohta (prügikast, prügikott, ämber jm).</p>	<p>1. Kirjeldab kuidas tema kodus prügi sorditakse.</p>	<p>1. Teab, miks on vaja prügi sortida (paber, plast, patareid).</p> <p>2. Oskab kirjeldada asjade korduva kasutamise võimalusi.</p> <p>3. Mõistab asjade säästliku kasutamise vajalikkust (tarbetud ostud, raiskamine).</p>
Tervise väärtustamine		<p>1. Nimetab tervist hoidvaid tegevusi (nt tervislik toitumine, piisav kehaline aktiivsus, piisav uni ja puhkus, mäng, hea tuju, meeldivad suhted).</p>	<p>1. Kirjeldab, mida tähendab tema jaoks terve olemine.</p> <p>2. Kirjeldab, kuidas hoida enda ja teiste tervist (näited tervisliku käitumise ja riskikäitumise vältimise kohta).</p> <p>3. Teab, mis on haigus.</p> <p>4. Teab, milline tegevus või käitumine kahjustab tervist (nt suitsetamine, sh</p>

			passiivne, alkoholi tarvitamine, vägivald).
Hammaste tervis	1. Teab hammaste hooldamise vahendeid. 2. Harjab hambaid täiskasvanu abiga.	1. Peseb hambaid täiskasvanu juhendamisel. 2. Nimetab hammaste tervise jaoks vajalikke tegevusi (hammaste pesemine, tervislik toitumine, hambaarsti juures käimine).	1. Selgitab, miks tekib hambakaaries (hambaaugud). 2. Jälgib hammaste hooldamise ja hoidmise põhimõtteid igapäevaelus.
Tervislik toitumine	1. Nimetab toiduaineid.	1. Nimetab toiduaineid, mida tuleks süüa iga päev.	1. Oskab nimetada, milliseid toiduaineid on vaja iga päev süüa rohkem ja milliseid vähem, et olla terve.
Inimkeha tundmine	1. Osutab küsimise korral peale, kätele, jalgadele, silmadele, suule, ninale ja kõrvadele.	1. Oskab nimetada kehaosi ja teab nende vajalikkust.	1. Selgitab, mis on südame ja kopsude kõige olulisem ülesanne, ning teab, millised tegevused aitavad neid hoida tervena. 2. Teab tüdruku ja poisi erinevusi.
Ohutus ja turvalisus	1. Nimetab esemeid, mis võivad olla ohtlikud (nuga, käärid).	1. Nimetab kohti esemeid ja aineid, mis võivad olla ohtlikud (trepid, rõdu, aknad, kuum toit/vedelik, lahtine tuli, ravimid, terariistad, kemikaalid, elekter, veekogud, ehitised). 2. Nimetab tegevusi, mis võivad olla ohtlikud (talvel jääle minek, mängimine ohtlikes kohtades, nt tänaval, liivakarjääris, ehitisel, ujumine täiskasvanu järelvalveta, rattasõit kiivrita). 3. Selgitab, et õnnetuse korral tuleb pöörduda täiskasvanu poole. 4. Selgitab, miks ei tohi võõrastega	1. Teab ja tunneb ümbritsevaid ohte (olukordadest, inimestest, keskkonnast, loomadest ja käitumisest põhjustatud ohud). 2. Teab, millised on turvalise käitumise reeglid erinevates situatsioonides ja keskkondades. 3. Nimetab hädaabinumbri 112 ja oskab seda kasutada. 4. Teab ja kirjeldab, kuidas tegutseda ohuolukordades (vette kukkumine, läbi jää vajumine, tulekahju, põletus, teadvuseta või raskelt vigastada saanud kaaslane). 5. Selgitab kuidas käituda eksinuna

		kaasa minna.	linnas/maal või metsas.
Kodukoha loodus: veekogud, kodupaiga mets- ja koduloomad; taimed, seemned ja putukad	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tunneb rõõmu looduses (õues) viibimisest. 2. Oskab osutamise korral nimetada metsa, muru, lille, puud. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Oskab nimetada oma kodukoha olulisemat veekogu (tiik, jõgi, järv). 2. Oskab nimetada tuntumaid seeni ja kirjeldada neid, mis kasvavad kodukoha metsas. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Oskab kirjeldada kodukoha loodust (park, mets, Karli pärn jne), nimetada ning iseloomustada metsloomi, koduloomi ja putukaid. 2. Oskab nimetada teravilju, mida kasutatakse söögiks või mis kasvavad kodukoha lähedal põldudel.
Loomad: erinevad elupaigad ja eluviisid, välimus, kasv, areng	<ol style="list-style-type: none"> 1. Oskab küsimise korral nimetada tuttavat looma ja tema kehaosi. 2. Oskab küsimise korral nimetada tuttavat lindu. 3. Teab, et mõned loomad elavad metsas ja mõned inimeste juures (kodus). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Oskab nimetada tuttavaid loomi, kirjeldada nende välimust ja öelda, kus nad elavad. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nimetab tuntumaid erineva elupaiga ja –viisiga loomi ning kirjeldab nende välimust. 2. Teab loomade käitumise erinevusi eri aastaegadel (rändlinnud, talveuni, pesaehitus ja poegade toitmine).
Putukad: erinevad elupaigad ja eluviisid, välimus, kasv, areng	<ol style="list-style-type: none"> 1. Oskab nimetada tuttavaid putukaid (lepatriinu, sipelgas, mesilane). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Teab putukate elupaiku: mesilane ja mesilastaru, sipelgas ja sipelgapesa. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Oskab kirjeldada tuttavate putukate välimust ja nende elupaiku.
Taimed: erinevad kasvaukohad ja vajadused, välimus, kasv, areng	<ol style="list-style-type: none"> 1. Eristab tuntumaid puu- ja aedvilju välimuse ning nimetuse järgi. 2. Oskab osutamise korral nimetada tuttavaid lilli. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Oskab nimetada ning kirjeldada tuttavaid puid, lilli, puu- ja köögivilju. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Oskab nimetada ning kirjeldada aias ja metsas kasvavaid taimi (marjad: mustikas, maasikas, pohl, sõstar, tikker; puud: õunapuu, pirnipuu, kirsipuu, toomingas, pihlakas jm).
Õö ja päev: nende vaheldumine ja sellega seotud muutused looduses	<ol style="list-style-type: none"> 1. Oskab küsimise korral iseloomustada ööd (on pime) ja päeva (on valge). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Eristab ning nimetab päeva ja ööd (päeva ja öö vaheldumise iseloomustamine ning seostamine taimede ja loomade tegevusega). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kirjeldab oma sõnadega loodust ja inimesi erinevates tsüklites: ööpäev, nädal, aastaring.
Aastaajad: nende vaheldumine ja sellega seotud	<ol style="list-style-type: none"> 1. Oskab nimetada talve ja suve iseloomulikke nähtusi (talvel saja lund, on külm; suvel saab ujuda, 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Oskab nimetada kõiki aastaegu ja neid iseloomustada. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Seostab muutusi looduses aastaegade vaheldumisega ning oskab neid kirjeldada.

muutused looduses ning loomade ja inimeste tegevused	on soe).		2. Oskab nimetada inimestele iseloomulikke tegevusi olenevalt aastaajast (seemnete külvamine, taimede istutamine, põldude kündmine, mererannas päevitamine, veekogudes ujumine, jalgrattaga sõitmine, lehtede riisumine, suusatamine jne). 3. Oskab nimetada loomadele iseloomulikke tegevusi olenevalt aastaajast (ehitavad pesa, toidavad poegi, talveuni, rändamine lõunasse)
Ilmastik: erinevad ilmastikunähtused	1. Oskab nimetada erinevaid ilmastikunähtusi (sajab lund, vihma, paistab päike).	1. Nimetab ilmastikunähtusi ja kirjeldab neid. 2. Teab õhu vajalikkust ja kasutamist.	1. Selgitab ilmastikunähtuste seost aastaegadega.
Inimese mõju loodusele: loodushoid, säästev areng	1. Mõistab, et lilli nopitakse vaasi panekuks. 2. Teab, et prügi visatakse selleks ettenähtud kohta.	1. Mõistab, et joogivett on vaja kokku hoida (hambapesu, nõudepesu, joogiks võetud vesi). 2. Mõistab, et elektrit tuleb kokku hoida (kustutab toast lahkudes tule). 3. Teab, et inimene saab talvel loomi aidata. 4. Mõistab, et on vaja istutada puid ja muid taimi. 5. Oskab hoida enda ümber puhtust looduses, kodu ümbruses jm.	1. Suhtub ümbritsevasse hoolivalt ning käitub seda säästvalt. 2. Kirjeldab, millised on inimtegevuse positiivsed ja negatiivsed mõjud tema koduümbruse loodusele. 3. Teab, kuidas loomi talvel aidata ja oskab seda teha. 4. Teab, kuidas viga saanud või inimese hüljatud looma aidata. 5. Teab prügisorteerimise vajalikkust ning oskab sortida lihtsamat prügi (pudelik, paber, olmeprügi). 6. Soovib osaleda looduse korrastamises (nt lehtede riisumine)
Valguse, temperatuuri, vee,	1. Teab, et taimed ja loomad vajavad kasvamiseks vett ja toitu.	1. Teab, et taimed ja loomad vajavad kasvamiseks vett, valgust ja õhku.	1. Selgitab valguse, temperatuuri, vee, toainete ning õhu tähtsust

õhu ja toitainete tähtsus taimedele ning loomadele		2. Oskab kirjeldada erineva temperatuuri mõju taimedele, loomadele ja inimesele.	taimedele, loomadele ja inimestele.
Valgusfoor ja tänavava ületamine	1. Teab valgusfoori ja tulede tähendust (punane, kollane, roheline). 2. Teab mõisteid <i>sõidutee</i> ja <i>kõnnitee</i> .	1. Teab valgusfoori tulede süttimise järjekorda ning nende tähendust. 2. Teab, kuidas sõiduteed ületada. 3. Oskab ületada tänavat jalgrattaga (jalgratas käekõrval).	1. Oskab kirjeldada oma teekonda kodust lasteaeda. 2. Teab, kuidas ületada ristmikku. 3. Teab liiklemise erinevusi linnas ja maal. 4. Oskab kasutada hädaabi numbrit 112.
Liiklusmärgid	1. Teab liiklusmärkide tähtsust (aitavad ohutult liigelda).	1. Teab olulisemate liiklusmärkide tähendust.	1. Teab, kuidas käituda ühissõidukist väljudes. 2. Teab rulluisude ja rulaga sõitmise nõudeid (kiiver, põlve- ja küünarnukikaitsmed, ohutud paigad)
Sõidukid	1. Teab liiklusvahendeid ja eriotstarbelisi sõidukeid. 2. Teab jalgrattaga sõitmise nõudeid (kiiver).	1. Teab liiklusvahendite erinevusi ning eriotstarbeliste sõidukite ülesandeid ja tähtsust. 2. Oskab ühissõidukis käituda (sõidupilet).	
Helkur, turvavöö ja turvavöö	1. Teab helkuri kasutamise vajalikkust.	1. Teab turvavöö ja turvavöö vajalikkust sõidukis. 2. Oskab kirjeldada liiklemise ohtusid erinevates ilmastikuoludes. 3. Oskab selgitada, kus ja kuidas helkurit kanda.	1. Teab, kuhu kinnitada helkur ja helkurribad.